
Studiu privind costurile determinate de modificările legislației contabile și fiscale

Lector univ. dr. Adrian Doru BÎGIOI,
Academia de Studii Economice București, România,
e-mail: adrian.bigioi@cig.ase.ro

Rezumat

Modificările legislației contabile și fiscale impun adaptarea continuă a politicilor contabile și fiscale ale entităților economice la noile reglementări, ceea ce determină perfecționarea continuă a cunoștințelor de specialitate ale profesioniștilor contabili implicați în diverse misiuni specifice, cum ar fi, spre exemplu: ținerea evidenței contabile, întocmirea declarațiilor fiscale sau – chiar misiuni de audit financiar. Pornind de la aceste considerente, prezentul studiu își propune să răspundă la anumite întrebări privind suportarea eventualelor costuri contabile suplimentare generate de adaptarea sistemului de raportare contabilă și fiscală la noile prevederi legislative. Pentru a răspunde la aceste întrebări au fost folosite metode statistice, cum ar fi sondarea opiniei profesioniștilor contabili, dar și a reprezentanților organelor de conducere ale entităților economice. În urma centralizării rezultatelor obținute a rezultat că, în general, costurile suplimentare determinate de modificările legislației contabile și fiscale sunt suportate de către profesioniștii contabili și într-o măsură destul de mică de către entitățile supuse studiului. Printre cauzele care au determinat obținerea acestor rezultate sunt enumerate lipsa prevederii în contractele de prestări servicii sau în contractele de muncă a unor clauze privind renegocierea onorariilor (saliarilor) în funcție de evoluția modificărilor legislative, dar și de creșterea responsabilității profesionistului contabil pentru activitățile desfășurate în cadrul misiunilor sale.

Cuvinte-cheie: profesionistul contabil, modificarea legislației, costuri suplimentare, responsabilitate, onorarii

Clasificare JEL: H21, H25, G38

1. Introducere

Mediul în care își desfășoară activitatea entitățile economice impune adaptarea continuă a legislației la noile realități. Acest lucru implică apariția unor noi acte normative, abrogarea sau modificarea celor existente. Pentru a răspunde misiunilor lor, profesioniștii contabili sunt obligați să-și perfecționeze continuu cunoștințele de specialitate și să aplice noile reglementări contabile și fiscale la cazurile concrete. Ori această situație presupune implicit din partea profesioniștilor contabili alocarea unor resurse de timp și materiale suplimentare. Putem da ca exemplu în acest sens întocmirea unor raportări financiare și fiscale în plus față de cele existente la un moment dat, adaptarea programelor informatice sau aplicarea unor noi politici contabile. Pornind de la aceste considerente, obiectivul general de cercetare al prezentului studiu este acela de a determina dacă modificările legislației economice determină costuri suplimentare și, dacă da, cine le suportă: entitățile economice sau profesioniștii contabili? Pentru a răspunde la această întrebare, prin intermediul prezentului studiu, autorul și-a propus să realizeze o serie de anchete statistice prin care să se testeze care este atitudinea profesiei contabile, dar și a conducerii entităților economice cu privire la eventualele costuri generate de modificările legislației contabile și fiscale.

2. Analiza literaturii de specialitate

Conceptele privind modificările legislației contabile și fiscale sunt prezentate în cadrul mai multor lucrări. Astfel, John Locke evocă în lucrările sale stabilitatea normelor fiscale, statele trebuind să guverneze prin legi prestabilite (John Locke, 1823). După Adam Smith, în cazul în care legislația fiscală se modifică în mod repetat și nu este certă, taxele care trebuie plătite sunt lăsate la aprecierea organelor fiscale, care pot mări impozitele la persoanele pe care nu le simpatizează sau le pot micșora la contribuabilii apropiați. Incertitudinea taxării încurajează insolvența și favorizează corupția (Adam Smith, 1776). În lucrarea intitulată *Audit Committee Compensation and the Demand for Monitoring of the Financial Reporting Process*, Ellen Engel a abordat aspectele legate de compensațiile comitetului de audit vizavi de procesul de monitorizare a raportării financiare (Engel, Ellen și alții, 2009), rezultatele studiului arătând

că între cele două variabile există o relație direct proporțională. În lucrarea intitulată *Taxes and Audit Quality*, Erich Pummerer a studiat relația dintre nivelul taxelor și calitatea auditului, relevând că între acestea există o relație directă. Astfel, cu cât riscul aplicării legislației fiscale este mai mare cu atât crește și efortul făcut de către auditorii financiari, dar sporește și calitatea auditului (Pummerer Erich și alții, 2013). Michael Minnis a elaborat un studiu intitulat *The Value of Verification in Debt Financing: Evidence from Private U.S. Firms*, în care a abordat aspectele legate de costurile de finanțare ale companiilor americane, ținând cont de modul de verificare a situațiilor financiare. Astfel, rezultatele studiului arată că între modul de verificare a situațiilor financiare și costurile de împrumut există o relație invers proporțională, dobânzile și comisioanele bancare fiind cu atât mai mici cu cât situațiile financiare ale companiilor sunt mai riguros verificate (Minnis Michael, 2011). Vazakidis Athanasios a elaborat un studiu intitulat *Measuring Investors' Reaction to the Adoption of International Financial Reporting Standards in Greece, Using a Market-Based Model*, scopul acestuia fiind de a evidenția principalele diferențe între standardele internaționale de contabilitate și cele grecești. Studiul relevă faptul că, în urma retratării situațiilor financiare conform IFRS, rezultatele financiare ale celor 90 de companii care au făcut obiectul cercetării sunt diferite față de cele prezentate în urma aplicării normelor naționale, deciziile investitorilor fiind influențate de această retratare a situațiilor financiare (Vazakidis Athanasios și alții, 2010). În lucrarea intitulată *Modelling Issues in the Relationship Between Audit and Non-Audit Fees*, Adelopo I. a abordat aspecte legate de taxele legate de audit și taxele non audit. Pentru a justifica rezultatele cercetării, autorul a elaborat un model de ecuații simultane, iar entitățile care au făcut obiectul studiului erau cotate la Bursa din Londra. Concluziile studiului pot fi folosite pentru îmbunătățirea conceptelor privind rolul auditorului financiar în cadrul mecanismului guvernantei corporative (Adelopo Ismail A., 2008).

3. Datele și metodologia de cercetare

Pentru a îndeplini obiectivele cercetării au fost folosite o serie de metode cantitative și calitative. Astfel, în primul rând au fost selectate o serie de acte normative care au incidență destul de mare asupra activității profesioniștilor

contabili, cum ar fi: Legea contabilității nr. 82/1991, O.M.F.P. nr. 3055/2009 și Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal. Din cadrul acestora au fost selectate o serie de articole care au o aplicabilitate mai mare în practică și care au suferit modificări importante în ultima perioadă. Printre acestea menționăm normele care fac referire la raportările financiare, la transpunerea soldurilor contabile conform unui nou plan de conturi, la reîncadrarea unei entități economice din categoria microîntreprinderilor în categoria entităților plătitoare de impozit pe profit, la aplicarea sistemului de TVA la încasare, precum și cele referitoare la întocmirea declarațiilor fiscale. Cercetarea s-a realizat în perioada 1 decembrie 2014 - 30 martie 2015, iar subiecții supuși studiului, în număr de 100, au fost profesioniștii contabili, dar și entitățile economice. Astfel, au fost selectați 50 de profesioniști contabili (membri activi ai organismelor profesionale care își desfășoară activitatea în mod individual, dar și salariați, nemembri ai organismelor profesionale sau membri nonactivi ai acestora) și 50 de companii, cărora li s-au adresat o serie de chestionare care conțineau întrebări cum ar fi:

- Încadrarea entității economice într-un alt tip de societate, prin depășirea criteriilor de mărime ca cifra de afaceri, activele totale și numărul de salariați îi determină să renegocieze contractul de prestări servicii (contractul de muncă), ținând cont de faptul că trebuie să întocmească un alt tip de raportări financiare și o transpunere a soldurilor conform planului de conturi?
- În urma trecerii de la statutul de microîntreprindere la cel de societate plătitoare de impozit pe profit, necesitând eforturi umane suplimentare, se renegociază contractul de prestări de servicii (contractul de muncă) conform costurilor suplimentare?
- Aplicarea sistemului de TVA la încasare, introdus prin intermediul Ordonanței Guvernului nr. 15 din 23 august 2012¹, a necesitat costuri suplimentare pentru adaptarea sistemului informatic la noile cerințe de raportare? În acest sens, au existat eforturi suplimentare pentru evidența analitică a taxei pe valoarea adăugată neexigibilă pentru

¹ Ordonanța Guvernului nr. 15 din 23 august 2012 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial nr. 621 din 29 august 2012

fiecare factură de vânzare și de cumpărare, iar profesionistul contabil a solicitat suplimentarea onorariului (salariului)?

- În condițiile în care apar raportări fiscale suplimentare (noi declarații fiscale), acest lucru determină eforturi suplimentare din partea profesioniștilor contabili și, dacă da, a fost solicitată modificarea onorariului (salariului)?
- Este necesară perfecționarea continuă a cunoștințelor de specialitate, inclusiv a celor legate de modificarea legislației contabile, iar aceasta determină o eventuală alocare a unui timp suplimentar pentru studierea modificărilor legislative?

În vederea prelucrării datelor, pentru fiecare subiect chestionat (profesionist contabil) s-a estimat un scoring total, ținând cont de răspunsurile furnizate de către aceștia. Testul scoring a avut la bază chestionarele menționate mai sus, iar valorile finale au fost determinate conform următorului model matematic:

Funcția privind estimarea modificării costurilor cu serviciile contabile, ținând cont de modificările legislației contabile și fiscale: $F_j(C_{ctb})$

Definim funcția:

$$F: Z^{+*} \rightarrow Z^{+*}, \text{ unde}$$

$$F_j(C_{ctb}) = \{F(\delta_1, \delta_2, \delta_3, \delta_4, \dots, \delta_j) \mid 0 \leq F_j(C_{ctb}) \leq 10\} \text{ iar}$$

$$F(\delta_1), F(\delta_2), F(\delta_3), F(\delta_4), \dots, F(\delta_j) \in [0; 2], i \in [0; \infty], j \in [0; 50] \text{ și}$$

$$F(C_{ctb}) = f(\delta_1) + f(\delta_2) + f(\delta_3) + f(\delta_4) + \dots + f(\delta_j),$$

unde

δ_1 reprezintă valoarea estimată a parametrului privind verificarea îndeplinirii condiției dacă este necesară perfecționarea continuă a cunoștințelor de specialitate, ținând cont de modificările legislației contabile și fiscale, aceasta determinând alocarea unor resurse suplimentare;

δ_2 reprezintă valoarea estimată a parametrului privind verificarea îndeplinirii condiției dacă depășirea de către entitățile economice a criteriilor privind cifra de afaceri, activele totale și numărul de salariați influențează misiunile profesioniștilor contabili, determinând creșterea costurilor serviciilor contabile;

δ_3 reprezintă valoarea estimată a parametrului privind verificarea îndeplinirii condiției dacă trecerea unei

entități de la sistemul de impozitare ca microîntreprindere, la sistemul de impozitare pe profit influențează misiunile profesioniștilor contabili, determinând alocarea unor resurse suplimentare;

δ₄ reprezintă valoarea estimată a parametrului privind verificarea îndeplinirii condiției dacă modificarea legislației privind contribuabilii inactivi influențează misiunile profesioniștilor contabili, determinând alocarea unor resurse suplimentare;

δ₅ reprezintă valoarea estimată a parametrului privind verificarea îndeplinirii condiției dacă trecerea unei entități de la sistemul normal de TVA la sistemul de TVA la încasare influențează misiunile profesioniștilor contabili, determinând alocarea unor resurse suplimentare;

δ_i reprezintă valoarea estimată a parametrului privind verificarea îndeplinirii condiției dacă o anumită modificare contabilă sau fiscală, în general, stabilită de către profesionistul contabil determină alocarea unor resurse suplimentare, inclusiv costuri cu serviciile contabile suplimentare.

4. Rezultatele studiului

În urma elaborării studiului a rezultat că majoritatea profesioniștilor contabili sunt de acord că este necesară perfecționarea continuă a cunoștințelor de specialitate, aceasta fiind o condiție de bază a îndeplinirii cu succes a misiunilor lor. De asemenea, toți cei intervievați sunt de acord cu faptul că modificarea legislației contabile și a celei fiscale necesită, în primul rând, un efort de timp suplimentar, generând costuri sporite pentru aceștia. În ceea ce privește suportarea acestor costuri suplimentare, rezultatele studiului ne arată că majoritatea profesioniștilor contabili nu solicită clienților renegocierea contractelor în funcție de modificările legislative, rezultatele detaliate fiind prezentate în cele ce urmează.

Astfel, toți profesioniștii contabili chestionați au răspuns afirmativ la întrebarea legată de creșterea complexității misiunilor contabile și fiscale în condițiile introducerii sistemului de TVA la încasare în anul 2013, prin intermediul Ordonanței Guvernului nr. 15 din 23 august 2012. Aceștia au motivat răspunsurile prin faptul că aplicarea obligatorie (inițială) și nu facultativă a sistemului de TVA la încasare i-a determinat, în primul rând să-și adapteze programele informatice la noile prevederi fiscale, fapt ce a generat un cost suplimentar.

În ceea ce privește suportarea acestui cost, din studiu rezultă că, în cazul companiilor care au organizate serviciile de contabilitate în compartimente distincte, pe bază de contract de muncă, costurile cu programele informatice au fost suportate de către companiile în cauză. Spre deosebire de acestea, în cazul companiilor care țin evidența contabilă pe bază de contracte de prestări servicii (externalizate), în peste 80% din cazuri costurile legate de adaptarea programelor informatice sunt suportate de către profesionistul contabil. În ceea ce privește alocarea unui timp suplimentar în cazul aplicării sistemului de TVA la încasare, subiecții chestionați au răspuns că principalele activități care au generat alocarea unui timp suplimentar au fost: evidența separată a taxei pe valoarea adăugată neexigibilă aferentă facturilor de vânzare neîncasate, dar și a facturilor de cumpărare neachitate. De asemenea, și în cazul companiilor mai mari, care nu au aplicat sistemul de TVA la încasare obligatoriu datorită faptului că depășeau criteriile de mărime stabilite prin norme, activitatea profesioniștilor contabili a necesitat un timp suplimentar din cauză că a fost necesară evidența separată a facturilor de cumpărare neachitate, primite de la un contribuabil care aplică sistemul de TVA la încasare. Un efort suplimentar l-a reprezentat și verificarea periodică a entităților care intră și ies din sistemul de evidență al contribuabililor care aplică sistemul de TVA la încasare. La întrebarea privind o eventuală solicitare de majorare a onorariilor (saliarilor) din cauza creșterii costurilor, peste 85% dintre subiecții chestionați au răspuns că nu au solicitat conducerii companiilor acest lucru întrucât nu au prevăzut în contract astfel de clauze, cu toate că li se pare justificată o eventuală majorare a onorariilor (saliarilor) în asemenea situații.

În ceea ce privește modificările legislative privind contribuabilii nonactivi, circa 20% dintre cei chestionați au răspuns că nu au aplicat astfel de prevederi, iar restul au declarat că le-au aplicat, aceasta impunând eforturi suplimentare din cauza faptului că a fost necesară verificarea permanentă a încadrării unui contribuabil în categoria contribuabilii inactivi. În acest sens, subiecții chestionați au răspuns că a crescut și responsabilitatea lor vizavi de aplicarea practică a acestei reglementări, deoarece, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, tranzacțiile efectuate cu un contribuabil inactiv sunt reconsiderate de către organele fiscale, taxa pe valoarea adăugată nefiind considerată deductibilă, iar cheltuiala aferentă operațiunii în cauză, de asemenea.

La întrebarea legată de generarea unor eventuale costuri, 96% din subiecții respectivi au răspuns că modificarea legislativă a generat pentru ei o creștere a costurilor, dar nu au solicitat o majorare a onorariilor pentru acest motiv cu toate că a crescut și responsabilitatea lor.

Referitor la modificarea statutului fiscal al entităților prin transformarea acestora din microîntreprinderi în entități plătitoare de impozit pe profit, rezultatele studiului arată că 76% dintre profesioniștii contabili au aplicat reglementările legate de microîntreprinderi, iar 96% dintre aceștia consideră că misiunilor lor sunt mai complexe și determină o responsabilitate mai mare din partea lor în cadrul transformării statutului companiilor în entități plătitoare de impozit pe profit. Persoanele chestionate au motivat acest lucru prin întocmirea suplimentară a declarației 101 privind impozitul pe profit, prin întocmirea registrului de evidență fiscală, dar și prin creșterea responsabilității privind încadrarea anumitor cheltuieli ca fiind deductibile. La fel ca în cazurile precedente, și la întrebarea legată de generarea unor eventuale costuri, majoritatea dintre subiecții chestionați au răspuns că aplicarea normelor respective generează pentru ei costuri suplimentare, dar 90% dintre aceștia nu au solicitat o majorare a onorariilor pentru acest motiv.

În ceea ce privește întocmirea unor noi tipuri de raportări financiare datorită modificării legislației contabile, 60% dintre subiecții chestionați, membri ai organismelor profesionale, au declarat că, în condițiile în care are loc reîncadrarea entității economice într-un alt tip de societate, prin depășirea criteriilor de mărime, cum ar fi cifra de afaceri, activele totale și numărul de salariați, aceasta îi determină să propună organelor de conducere ale clienților o renegociere a contractului de prestări servicii, spre deosebire de doar 20% dintre profesioniștii contabili încadrați cu contract de muncă, care solicită

acest lucru. La întrebarea legată de complexitatea lucrărilor menționate, majoritatea celor chestionați au răspuns că aceasta constă în transpunerea soldurilor conform noului plan de conturi, dar și în întocmirea unor raportări financiare mai detaliate.

5. Concluzii

Rezultatele studiului relevă faptul că profesioniștii contabili trebuie să-și perfecționeze continuu cunoștințele de specialitate pentru a presta servicii de calitate, autoritățile fiind nevoite să adapteze legislația contabilă și fiscală la noile realități economice. În general, aceasta necesită eforturi umane și materiale suplimentare, generând costuri care, în majoritatea cazurilor sunt suportate de către profesioniștii contabili, concomitent cu creșterea continuă a responsabilității acestora.

Având în vedere rezultatele studiului, considerăm că se poate extinde cercetarea, făcându-se eventuale previziuni cu privire la evoluția profesiei contabile, prin prisma creșterii continue a atribuțiilor și responsabilității membrilor care o reprezintă, concomitent cu menținerea constantă a nivelului onorariilor sau chiar cu scăderea nivelului acestora. Rezultatele studiului pot fi avute în vedere de către profesioniștii contabili, pentru a evalua cât mai corect drepturile și obligațiile pe care le stabilesc în cadrul contractelor pe care le încheie cu clienții.

Recunoașteri

Această lucrare a fost cofinanțată din Fondul Social European, prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, proiect numărul POSDRU/159/1.5/S/134197 „Performanță și excelență în cercetarea doctorală și postdoctorală în domeniul științelor economice din România”.

BIBLIOGRAFIE

- Smith, Adam, *Avuția națiunilor, cercetare asupra naturii și cauzelor ei*, Editura W. Strahan and T. Cadell, Londra, 1776
- Adelopo, Ismail A., *Modelling Issues in the Relationship Between Audit and Non-Audit Fees*, 12 octombrie 2008, *Journal of Applied Accounting Research*, Vol. 10, No. 2, pp. 96-108, disponibil la SSRN: <http://ssrn.com/abstract=1283099>

- Engel, Ellen și Hayes, Rachel M. și Wang, Xue, *Audit Committee Compensation and the Demand for Monitoring of the Financial Reporting Process*, 31 iulie 2009, *Journal of Accounting and Economics*, Forthcoming. Disponibil la SSRN: <http://ssrn.com/abstract=1463494>
- Locke, John, *Two Treatises of Government, Chapter XI of the Extent of the Legislative Power*, Prepared by

Rod Hay for the McMaster University Archive of the History of Economic Thought, 1823, Paragr. 140, Pg. 166

Minnis, Michael, *The Value of Verification in Debt Financing: Evidence from Private U.S. Firms*, 31 ianuarie 2011, *Journal of Accounting Research*, Forthcoming, disponibil la SSRN: <http://ssrn.com/abstract=1752278>

Pummerer, Erich și Steller, Marcel, *Taxes and Audit Quality*, 31 octombrie 2013, disponibil la SSRN: <http://ssrn.com/abstract=2399045> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2399045>

Vazakidis, Athanasios and Stergios, Athianos, *Measuring Investors' Reaction to the Adoption of International Financial Reporting Standards in Greece, Using a Market-Based Model*, 2010, *American Journal of Economics and Business Administration*, Vol. 2, No. 1, pp. 103-112, disponibil la SSRN: <http://ssrn.com/abstract=1829367>

Legea contabilității nr. 82/199, publicată în M.Of. nr. 265 din 27 decembrie 1991, cu modificările și completările ulterioare

Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare

Ordonanța Guvernului nr. 15 din 23 august 2012 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial nr. 621 din 29 august 2012

O.M.F.P. nr. 3055/2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, publicat în Monitorul Oficial nr. 766 bis din 10 noiembrie 2009

O.M.F.P. nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, publicată în Monitorul Oficial nr. 963 din 30 decembrie 2014

<http://www.anaf.ro/public/wps/portal>

Study on the Costs Induced by Accounting and Tax Law Changes

Lecturer Adrian Doru BÎGIOI, Ph. D.,
Bucharest University of Economic Studies,
e-mail: adrian.bigioi@cig.ase.ro

Abstract

Changes in accounting and tax laws require continuous adaptation of tax and accounting policies of economic entities to the new regulations, which solicits continuous improvement of the expertise of professional accountants involved in various specific tasks, such as, for example: book-keeping, preparing tax returns or even financial audit. Based on these considerations, this study proposes to answer some questions related to possible additional costs generated by adapting companies' accounting and tax systems to the new regulations. To answer these questions statistical methods were used, such as surveys of professional accountants, and representatives of the management bodies of economic entities. After centralizing results, the paper shows that, in general, additional costs resulting from changes in accounting and tax legislation are supported by professional accountants, and, to a small degree, by the entities surveyed. Among the factors generating these results, the paper emphasises the lack of provisions in the service or employment contracts regarding fees (salaries) renegotiations in respect to legislative changes, but also to increasing responsibility of accounting professionals for the activities developed within their tasks.

Keywords: professional accountant, amending legislation, additional costs, responsibility, fees

JEL Classification: H21, H25, G38

1. Introduction

The environment where economic entities operate requires continuous legislative adaptation to the new realities. This would create new legislation, repeal or amend existing laws. To answer their missions, professional accountants are forced to continuously improve their professional knowledge and to apply the new accounting and tax rules to practical cases. This requires them to allocate additional time and material resources, such as in the case of preparing supplementary financial and tax reports in addition to the existing ones at a time, adapting software programs, or applying new accounting policies. Based on these considerations, the general research objective of this study is to determine if changes in economic legislation generate additional costs and, in the affirmative, to establish whether it is the economic entities or the professional accountants that bear these costs. To answer this question, a series of statistical surveys are performed in order to capture the attitude of the accounting profession, but also of the management of economic entities, on the potential costs generated by changes in accounting and tax regulations.

2. Literature review

The concepts of accounting and tax law changes are presented in several papers. Thus, John Locke evokes in his work the stability of tax rules, states having to govern based on predetermined laws (John Locke, 1823). According to Adam Smith, when the tax laws change repeatedly and are not certain, taxes that must be paid are left to the discretion of tax authorities, which may increase taxes on people they do not sympathize or they can reduce them for privileged taxpayers. Taxation uncertainty encourages insolvency and promotes corruption (Adam Smith, 1776). In the paper entitled *Audit Committee Compensation and the Demand for Monitoring of the Financial Reporting Process*, Engel *et al.* (2009) approached the issue of audit committee compensation in relation with the monitoring of financial reporting, showing that there is a direct relationship between the two variables. In the paper entitled *Taxes and Audit Quality*, Pummerer *et al.* (2013) studied the relationship between the level of fees and audit quality, revealing also a direct relationship. Thus, as the tax law enforcement risk is higher, the greater is the effort made by the auditors, which increases audit quality (Pummerer

Erich *et al.*, 2013). Michael Minnis, in the study entitled *The Value of Verification in Debt Financing: Evidence from Private U.S. Firms*, addressed the issue of financing costs of US companies in relation with the quality of financial statements verification. The study results show that there is an inverse relationship between financial statements verification and costs of debt, as interest and bank charges are lower for companies with financial statements rigorously checked (Minnis, 2011). Vazakidis *et al.* (2010) developed a study entitled *Measuring Investors' Reaction to the Adoption of International Financial Reporting Standards in Greece, Using a Market-Based Model*, with the purpose to highlight the main differences between international and Greek accounting standards. The study found that, after the restatement of financial statements in accordance with IFRS, financial results of the 90 companies investigated are different from those presented in the financial statements prepared in compliance with national rules, and that investors' decisions are influenced by the restatement of financial statements (Vazakidis *et al.*, 2010). In the paper entitled *Modelling Issues in the Relationship Between Audit and Non-Audit Fees*, Adelopo I. approached aspects of audit fees and non-audit fees. To justify research results, the author has developed a model of simultaneous equations, the entities investigated being listed on the London Stock Exchange. The findings of this study can be used to enhance knowledge on the financial auditor role in the corporate governance mechanism (Adelopo Ismail, 2008).

3. Data and research methodology

To achieve the research objectives, a number of quantitative and qualitative methods were used. Firstly, a series of laws which significantly affect the activity of professional accountants were selected, such as: the Accounting Law no. 82/1991, the Order of the Ministry of Public Finance no. 3055/2009 and the Law no. 571/2003 regarding the Fiscal Code. Within these laws, a series of articles that have great applicability in practice and which had undergone significant changes in recent years were selected. Among these, we mention the regulations referring to financial reporting, to the transposition of accounts based on the new national chart, to the reclassification of a micro economic entities into the category of taxable profit entities, to the application of the new VAT cashing system, and to those

relating to the preparation of tax returns. The research was conducted between December 1, 2014 - March 30, 2015, and the 100 subjects of the study were professional accountants, but also economic entities. Thus, 50 professional accountants were selected (active members of professional bodies operating individually, but also employees, non-members or non-active members of professional bodies) and 50 companies, to which a series of questionnaires were administered, including questions such as:

- Does the reclassification of the economic entity into another type of company, by exceeding the size criteria, such as the magnitude of the turnover, total assets and the number of employees, determine the renegotiation of the service/employment contract, taking into account that another type of financial reporting should be prepared, and transpositions according to the new chart of accounts have to be made?
- In the transition from the status of microenterprise to that of a company paying taxes on profit, which requires additional human effort, is the services (employment) contract renegotiated according to the additional costs?
- Did the application of the VAT cashing system, introduced by the Government Ordinance no. 15 of August 23, 2012¹, require additional costs to adapt the information system to the new reporting requirements? In this sense, have there been further efforts to develop an analytical system for recording nonchargeable VAT for each sale or purchase invoice, and did accounting professionals request a corresponding supplementary fee (salary)?
- Given the requirements for additional tax reporting (new tax return forms), was there an increase in the efforts put forward by professional accountants, and if yes, did they requested a corresponding increase in their fee (salary)?
- Is there a need for continuous improvement of the expertise of professional accountants, including the one regarding changes in accounting regulations, and does this determine the eventual allocation of additional time resources for studying legislative changes?

¹ Government Ordinance no. 15 of 23 August 2012 amending and supplementing Law no. 571/2003 regarding the Fiscal Code, published in Official Gazette no. 621 of August 29, 2012

For data processing, for each questioned subject (professional accountant) a total scoring was computed, based on their answers. The test scoring was based on the questions presented above, and the final values were determined according to the following mathematical model:

The function regarding the estimation of the changes in the accounting related services costs, taking into account the changes in the accounting and tax laws: $F_j(C_{ctb})$

We define the function:

$F: Z^{+*} \rightarrow Z^{+*}$, where

$F_j(C_{ctb}) = \{F(\delta_1, \delta_2, \delta_3, \delta_4, \dots, \delta_i) \mid 0 \leq F_i(C_{ctb}) \leq 10\}$ and

$F(\delta_1), F(\delta_2), F(\delta_3), F(\delta_4), \dots, F(\delta_i) \in [0; 2], i \in [0; \infty],$
 $j \in [0; 50]$ and

$F(C_{ctb}) = f(\delta_1) + f(\delta_2) + f(\delta_3) + f(\delta_4) + \dots + f(\delta_i),$

where

- δ_1 represents the estimated value of the parameter checking the condition on the necessary continuous improvement of accounting professionals expertise, taking into account the changes in accounting and tax laws, thereby causing the allocation of additional resources;
- δ_2 represents the estimated value of the parameter checking whether the companies' exceeding size criteria influence professional accountants missions, resulting in increased costs of accounting services;
- δ_3 represents the estimated value of the parameter checking whether switching from the micro-entity taxation system, to a profit tax system influence professional accountants missions, causing additional resources;
- δ_4 represents the estimated value of the parameter checking whether the changes in the legislation concerning inactive taxpayers influence professional accountants' missions, causing the allocation of additional resources;
- δ_5 represents the estimated value of the parameter checking whether the transition of an entity from the normal VAT taxation regulations to the new VAT cashing system influences professional accountants missions, causing the allocation of additional resources;
- δ_i represents the estimated value of the parameter checking whether the changes in accounting and tax regulations, in general, operated by accounting

professionals influence their missions, causing the allocation of additional resources.

4. Results of the study

The results of this study reveal that the majority of professional accountants agree that continuous improvement of their expertise is a necessity, a prerequisite for the success of their missions. At the same time, all respondents agree that changes of taxation and accounting legislation require, first of all, additional time effort, resulting in increased costs for accounting professionals. As regards these additional costs, research results show that the majority of professional accountants do not initiate contract renegotiations to cover the costs of supplementary accounting related services induced by legislative changes. Detailed results are presented below:

Thus, all professional accountants surveyed answered affirmatively to the question concerning the increasing complexity of accounting and taxation tasks induced by the introduction of the VAT cashing system in 2013, through the Government Ordinance no. 15 of August 23, 2012. They justified their answers by the fact that the mandatory and not voluntary (initial) application of the VAT cashing system required, first of all, adapting software programs to the new tax provisions, which generated an additional cost. With regard to bearing this cost, the study shows that, for companies that have organized accounting services in distinct departments, based on contracts of employment, software costs were borne by the respective companies. Unlike these, for 80% of the companies which externalised accounting services, based on service contracts, the costs of adjusting software programs were supported by professional accountants. As regards the allocation of additional time in the case of the new VAT cashing system, the subjects questioned responded that main activities which generated allocation of extra work-time were: keeping separate records for VAT related to unpaid sales and purchase invoices. Even in the case of larger companies, that did not apply the new VAT cashing system, as they exceeded the size criteria established by regulations, professional accountants had to put in extra-work time, as it was necessary to separately account for the unpaid purchase invoices, received from a taxpayer which did apply the VAT cashing system. Extra effort was also needed for periodically checking the size criteria to register companies as taxpayers applying or not the new VAT cashing system. As regards potential raises of fees

(salaries) due to the increased costs induced by the changes in accounting and tax regulations, over 85% of the subjects questioned answered that they hadn't requested such raises, as there were no such provisions stipulated in their service or employment contracts, although they felt justified in benefiting from such increases. As regards legislative changes concerning inactive taxpayers, 80% of the population surveyed responded that they had applied such provisions, which entailed additional efforts because it was necessary to permanently monitor the classification of a taxpayer in the inactive category. In this respect, the subjects questioned responded that their responsibility increased as regards the practical application of this regulation, as, in accordance with the applicable laws, transactions with an inactive taxpayer are reconsidered by the tax authorities, all VAT being considered non-deductible, together with all related expenses. To the question related to the generation of possible additional costs, 96% of the subjects surveyed responded that legislative changes induced increased costs, for which, however, they didn't request any compensation, although they registered an increase in their responsibility.

In what concerns changing the entities' taxation status from microenterprises to companies subject to tax on income, the results show that 76% of professional accountants applied the rules relating to microenterprises, and that 96% of them consider their missions to be more complex and to imply greater responsibility in conversing a company' status to a company subjected to a tax on profit. Respondents supported their answers by mentioning the filing of the additional 101 corporate tax report, preparing the new tax register, but also their increasing responsibility regarding classifying items of expenses as tax-deductible. As in the previous cases, to the question concerning additional costs, most of the subjects questioned responded that the application of these rules generated additional costs, but 90% of them did not request an increase in their fees or salaries for this reason.

As regards the preparation of new types of financial reporting due to the changes in the accounting regulations, 60% of the subjects surveyed, members of professional bodies, stated that, the entity's classification in another class of companies, by exceeding the size criteria, such as the value of the turnover, total assets and number of employees, induces them to propose to the management bodies of their customers renegotiations of their services contracts, as opposed to only 20% of accounting professionals employed based on labour contracts, requesting such negotiations. On the question of the complexity of the

work mentioned, the majority of respondents answered that it is mainly related to the transposition of accounts' balances under the new chart of accounts, but also to the preparation of detailed financial reports.

5. Conclusions

The study results show that accounting professionals must continuously improve their expertise in order to provide quality services, authorities being forced to adapt accounting and tax legislation to the new economic realities. In general, this requires human effort and additional resources, generating costs, which, in most cases, are supported by professional accountants, along with the continued growth of their responsibility.

Considering the results of the study, we believe that the

research can be extended, allowing for predictions about the evolution of the accounting profession, through the continuous increase of duties and responsibility of its members, while maintaining constant the level of their compensations, or even decreasing them. The results of this study can serve to professional accountants, to correctly assess their rights and obligations assumed in the contracts which they conclude with their customers.

Acknowledgement

This work was cofinanced from the European Social Fund through Sectoral Operational Programme Human Resources Development 2007-2013, project number POSDRU/159/1.5/S/134197 „Performance and excellence in doctoral and postdoctoral research in Romanian economics science domain”

REFERENCES

Smith, Adam, *An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations*, W. Strahan and T. Cadell Publishing House, London, 1776

Adelopo, Ismail A., *Modelling Issues in the Relationship Between Audit and Non-Audit Fees*, 12 October 2008, *Journal of Applied Accounting Research*, Vol. 10, No. 2, pp. 96-108, available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=1283099>

Engel, Ellen; Hayes, Rachel M. and Wang, Xue, *Audit Committee Compensation and the Demand for Monitoring of the Financial Reporting Process*, 31 July 2009, *Journal of Accounting and Economics*, Forthcoming, available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=1463494>

Locke, John, *Two Treatises of Government, Chapter XI of the Extent of the Legislative Power*, Prepared by Rod Hay for the McMaster University Archive of the History of Economic Thought, 1823, Paragr. 140, Pg. 166

Minnis, Michael, *The Value of Verification in Debt Financing: Evidence from Private U.S. Firms*, 31 January 2011, *Journal of Accounting Research*, Forthcoming, available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=1752278>

Pummerer, Erich and Steller, Marcel, *Taxes and Audit Quality*, 31 October 2013, available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=2399045> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2399045>

Vazakidis, Athanasios and Stergios, Athianos, *Measuring Investors' Reaction to the Adoption of International Financial Reporting Standards in Greece, Using a Market-Based Model*, 2010, *American Journal of Economics and Business Administration*, Vol. 2, No. 1, pp. 103-112, available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=1829367>

Accounting Law no. 82/199, published in the Official Gazette no. 265 of 27 December 1991 with subsequent amendments

Law no. 571/2003 regarding the Fiscal Code as amended and supplemented

Government Ordinance no. 15 of 23 August 2012 amending and supplementing Law no. 571/2003 regarding the Fiscal Code, published in Official Gazette no. 621 of August 29, 2012

O.M.F.P. no. 3055/2009 approving the accounting regulations compliant with European directives, published in Official Gazette no. 766 bis of 10 November 2009

O.M.F.P. no. 1802/2014 approving the accounting regulations on the annual individual and consolidated financial statements, published in Official Gazette no. 963 of December 30, 2014

<http://www.anaf.ro/public/wps/portal>

Reproduced with permission of the copyright owner. Further reproduction prohibited without permission.